

VRIENDENLOTERIJ EN
HET CONCERTGEBOUW

Het concert dat u vandaag bezoekt is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer. Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor de VriendenLoterij ZomerConcerten en kunnen met voorrang bestellen. Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© Eduardus Lee

luister
relax
geniet

classicnl
non-stop de mooiste
klassieke muziek voor iedereen
app | kabel | classic.nl

VRIENDENLOTERIJ
ZOMER
CONCERTEN

Donderdag 29 augustus 2024

Kleine Zaal 20.00 uur

Marmen Quartet

Johannes Marmen, viool
Laia Valentin Braun, viool
Bryony Gibson-Cornish, altviool
Sinéad O'Halloran, cello

Joseph Haydn 1732-1809

Strijkkwartet in D, op. 33 nr. 6, Hob. III: 42 (1781)
Vivace assai
Andante
Scherzo: Allegretto
Finale: Allegretto

Maurice Ravel 1875-1937

Strijkkwartet in F (1902-03)
Allegro moderato - Très doux
Assez vif - Très rythmé
Très lent
Vif et agité

PAUZE

Ludwig van Beethoven 1770-1827

Strijkkwartet in e, op. 59 nr. 2 (1805-06)
Allegro
Molto adagio
Allegretto
Finale: Presto

ZOMERCONCERTEN.NL

HET
CONCERT
GEBOUW

TOELICHTING

Joseph Haydn wordt wel de vader van het strijkkwartet genoemd. Hij was de eerste componist die vier gelijkwaardige partijen schreef voor deze bezetting en hij heeft ons meer dan zestig prachtige voorbeelden nagelaten. Mozart droeg niet voor niets zes strijkkwartetten op aan zijn vriend Haydn, en ook Beethoven liet zich door zijn leraar Haydn inspireren, al nam hij als lastige leerling niet zomaar alles aan. Haydn liet ongeveer tien jaar verstrijken voordat hij – na zijn succesvolle bundel opus 20 uit 1772 – een nieuwe cyclus van zes strijkkwartetten componeerde: de zogenaamde *Russische kwartetten*, op. 33, opgedragen aan groothertog Paul van Rusland. 'Ze zijn geschreven op een geheel nieuwe en bijzondere manier', schreef Haydn in verschillende brieven aan potentiële kopers. Daarmee refereerde de componist zelf aan de inventiviteit van zijn composities. In elk nieuw strijkkwartet creëert hij een unieke wereld vol nieuwe ontdekkingen. De gedreven musici van het Marmen Quartet kiezen vanavond voor het zesde kwartet uit deze bundel, hetzelfde kwartet dat ze afgelopen februari ook hebben gespeeld in de Wigmore Hall in Londen. 'Een kleurrijke uitvoering met veel verschillende karakters', schreef muziek-tijdschrift *The Strad*, dat ook de 'expressieve vrijheid' van de eerste violist in het langzame deel prees.

Fransse fijnzinnigheid

In tegenstelling tot de productieve Haydn zou Maurice Ravel ruim honderd jaar later slechts één strijkkwartet componeren. Voor iemand die vooral veel pianomuziek en rijk georkestreerde werken voor symfonieorkest

schreef, was deze eerste en enige poging om een stuk voor strijkkwartet te schrijven uitermate succesvol. Zelfs Ravels collega en concurrent Claude Debussy, die tien jaar eerder een vergelijkbaar strijkkwartet had geschreven, was lovend: 'In naam van de Muziekgoden en in mijn belang, verander geen noot aan wat je hebt geschreven.' Ravels meesterwerk valt op dankzij de prachtige, fijnzinnige Franse melodieën, de swingende ritmes en de contrastrijke stemmingen: van dromerig en berustend tot uitbundig en energiek.

Stoere Beethoven

Ludwig van Beethoven verraste de wereld niet alleen met zijn revolutionaire symfonieën, maar ook met zijn zestien indrukwekkende strijkkwartetten. Op een heel andere manier was hij net zo vernieuwend als zijn voorganger Haydn. Waar Haydn vooral uitblonk in serene eenvoud – hij toverde met relatief weinig middelen de mooiste melodieën tevoorschijn – maakte Beethoven vooral indruk met zijn grootschalige, zwaar-moedige en soms bijna onspeelbaar moeilijke composities. Toch is zijn muziek vaak onweerstaanbaar aantrekkelijk, mede dankzij de vele korte en herkenbare ritmische motieven. Het Marmen Quartet speelt vanavond één van de drie *Razoemovski-kwartetten*, op. 59, opgedragen aan de gelijknamige Russische ambassadeur aan het Weense hof. Stoere en strenge muziek, met in het Allegretto een speels middendeel dat gebaseerd is op een Russisch volksliedje.

Noortje Zanen

BIOGRAFIE

Sinds de oprichting in 2013 aan het Royal College of Music in Londen heeft het **Marmen Quartet** zich razendsnel ontwikkeld tot een van de meest succesvolle kwartetten van dit moment. De jonge musici worden geroemd vanwege de moed, vitaliteit en intensiteit van hun uitvoeringen. In 2019 won het ensemble eerste prijzen op zowel de Bordeaux International String Quartet Competition als de Banff International String Quartet Competition, waar ze ook de Haydn en Canadian Commission-prijzen wonnen. Andere onderscheidingen zijn onder meer de eerste prijs op de Royal Over-Seas League Competition (2018) en prijzen op de International Joseph Joachim Competition voor kamermuziek. Het Marmen Quartet heeft opgetreden tijdens internationale kamermuziekfestivals als de Strijkkwartet Biënnale Amsterdam en in prestigieuze concertzalen, waaronder Wigmore Hall in Londen, de Philharmonie en de Pierre Boulez Saal in Berlijn, Alte Oper Frankfurt, Konserthuset Stockholm en Palladium Malmö. Daarnaast is het kwartet ook regelmatig te horen in de Verenigde Staten, onder andere als Peak Fellowship Ensemble-in-Residence van de Meadows School of the Arts in Dallas, in samenwerking met de Banff International String Quartet Competition. Deze zomer spelen de musici tijdens festivals in Engeland, Zweden en Duitsland. In 2024 verschijnt hun debuutalbum bij het label BIS Records met werken van Ligeti en Bartók. Het Marmen Quartet maakt vanavond zijn debuut in Het Concertgebouw.

SUMMARY

Joseph Haydn is often called the father of the string quartet. He was the first composer to write four equal parts for this combination of instruments, and he bequeathed the world more than sixty examples of this unique form of chamber music. Haydn dedicated his collection of *Six String Quartets*, op. 33, to Grand Duke Paul Alexandrovich of Russia. 'The pieces have been written in a completely new and unique way,' said Haydn in letters to potential buyers, tooting his own horn about the inventiveness of his compositions. Tonight, listeners will hear the sixth quartet from that collection. For a composer who mainly wrote piano music and richly orchestrated symphonic works, Maurice Ravel's first and only attempt at writing a string quartet was an unmitigated success. His masterpiece stands out thanks to its delicate French melodies, swinging rhythms and contrasting moods, ranging from dreamy and resigned to exuberant and energetic. Ludwig van Beethoven set the world on its ear with his revolutionary symphonies, but he also composed sixteen landmark string quartets. Tonight's concert features the second of the three Razumovsky Quartets, op. 59, dedicated to the eponymous Russian ambassador to the Viennese Court. Robust and bracing, the Allegretto has a playful middle section based on a Russian folk song.

Translation: Eileen Stevens

EN VERDER...

QNTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concert-registraties en nog veel meer.

STEUN ONS

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later. concertgebouw.nl/steun-ons

CONCERTTIP

wo 25/09

19.30 uur
Kleine Zaal

Alma Quartet met Beethoven, Janáček en Adams

Het Alma Quartet laat horen hoe briljant Beethovens *Stijkkwartet in Es*, op. 127 is. Het klinkt naast de *Intieme brieven* van Janáček en een nieuw werk van Samuel Adams.

